

ELU-PÄIKE

« ÜHENDUS KRISTUSES »

Tallinn
Keskraamatukogu

MINA OLEN ÜLESTÕUSMINE

JA ELU

JOH. 11,25

N° 17

Elu-Päike.

Vaata, oh sõber, kes rändad sa tundmata rada,
Kas sa ei näe, kus loitma lööb helendav koit!
Kas sa ei näe, kuis ta valgustab sinugi häda,
Vaata, sull' paistab ta, see Elu-Päikese loit!

Kõrgemal, kõrgemal jooksevad ikka ta kiired.
Kaunima, puhtama, jäädava valguse läik,
Ajades udu, mis katnud kõik puhtavee lätted,
Eest ära — väsinuil sääl on siis karastuspaik.

Kallis hing, silmi sa ära nüüd kinni küll kata,
Alul ehk valus küll helendav valguse helk.
Pea näed tõde ja ääretus valguses tõtta'
Võid sa siis koju, jääb maha ilm kuri ja kalk.

Koju nüüd kutsub ja saadab sind õrn Elu-Päike,
Vahva ja võimas ta juhtija siin eluteel
Juhib sind sinna, kus laotab heleda läike
Armastus Päästjalt; mis säramas on sinu eel.

Joh. Köstner.

Vaimlik aforism: Vaimliku tee peale seisma jääda tähendab tagasi minna, sest pole vaimu elus mingi seismine võimalik.

See, kes ei tule Kristuse juure — see läheb Temast ära.

N. S.

Teadaanne.

Vaimlikult janunevatele hingedele, kes soovivad astuda „Ühendus Kristuses“ liikmeks, korraldatakse piiblitunnid:

Tallinnas igal pühapäeval kell 5 p. l. Ühingu juhatuses ruumides, **Heeringa tn. 15—12;**

Narvas iga kuu teisel ja neljandal pühapäeval kell 8 õhtul; Narva osakonna palveruumis, **Eha tn. № 14—1.**

* * *

Tallinnas peetakse Kr. Ü. „Ühendus Kristuses“ vaimulikud koosolekud iga kuu kolmandal pühapäeval, kell 4 p. l. Dets. kuul (1936 a. 20. ja 25. (esimesel pühal) kell 4 p. l. Tallinna linna XIII algkooli saalis, **Tartu mnt. № 33.**

Narvas iga kuu teisel ja neljandal pühapäeval kell 11 homm. Jõulupühade ajal on koosolek kolmandal pühal 27. dets. kell 11 homm.

* * *

Kristliku Ühingu „Ühendus Kristuses“ osakondade aadressid:

Tallinnas, **Heeringa tn. 15—12;** esim. J. Valgustee.

Narvas, **Eha tn. 14—1;** esimees, mag. A. Väärismaa.

Tartus, **Jaama tn. 39;** esimees, cand. teol. E. Ounapuu.

ELU-PÄIKE

KRISTLIKU ÜHINGU „ÜHENDUS KRISTUSES“ VAIMULIK-KIRJANDUSLIK AJAKIRI.

Ilmub 6 korda aastas.

3. aastakäik.

№ 17.

Vastutav ja peatoimetaja Viilip Elustus; tegevtoimetaja k. t. J. Helendi; toimetajad: N. Smirnov ja J. Valgustee; toimetuse liikm.: cand. theol. E. Õunapuu, mag. A. Väärismaa. Väljaandja: KRISTLIK ÜHING „ÜHENDUS KRISTUSES“. Toimetuse aadress: Põltsamaa, Nurme tn. № 8, p-k. 49.

20. nov.

1936. a.

Su hing!

Sõbrannale.

Ma vaimus — näen...

Su hing, kui piirimata merd...

Nii ilus — ilus on Su vete

värvingute mäng...

Ja, lai — nii lai — on Sinu hinge-mere ulatus...

Kuid lained... tõusevad ja alla sulavad...

Nii muutlik on Su hingeelu sõbruses!...

Mul näib... et ootan kaldal ma...

Ja, ootan... ootan... pikka aega — lõpmata...

Kuid Sinu mere lainte kõrge mäng

Kaob enne — kalda saabumist...

See kõrge ilu looduses,

Mis Sinu hingest — oli mul...

Ma vaatlen... näen...

ma imestan... ma ehmatan...

Ja kannatuses armastan...

ma nutan... nutan Sinu pärast...

Ja, ilus on Su mere-hing!

Veel ilusam, kui torm Sind ähvardab,

Kui toovad tuuled hinge välja

Vahupitsis — sini-rohelises rüüs...

Ma kuulen kaugusest Su kurva hinge nuttu...

Kuid muutlik... muutlik on Su vete laul...

ma vaatlen Sinu lainte ilu...

Mind haarab kinni nende vool...

ja nende värvirikas heitlemine...

Kuid asjata ma ootan Su hinge laineid kaldale:

Nad voolavad... nad tulevad... nad lubavad... nad sulavad...

Ja, ilus küll! Kuid muutlik kõik!

Ma olen kaldal... mu hing on mägi...

ja tema tipp on pisaraterüüs...

Ma tõstan süda taevani...

ja taevas pilves kaon huvitundva vaate eest...

Ka üksinda... ka teistel paistan uhkena...

Kuid minu elu sulab taevas kõrges —

Seal leides ennast — **Jeesuses!**

Nataly Smirnov.

Suurkristlane Eesti rahva keskelt.

M. Smirnov.

Vanaema Siksi vaimlikud saavutused ja iseloom.

— Oma elu loojanguks saavutas vanaema kõik - äravõitva usu, mis ei tunne mingeid kahtlusi. Paludes midagi Issanda käest ta ei kahelnud sugugi selles, et see läheb täide. Ta pidas suureks patuks mitte usaldada Jumalat ja kahelda Tema armastuses. Vanaema pani imestama asjaolu, et meie aja usklikud ei suuda kõike, mis neil elus vaja on, Jumalalt välja paluda. Mitu korda esitas ta mulle küsimuse: „Kas usuvad nad üldse Jumalasse?“ Häbi oli seda tunnustada, et suuremal osal puudub elav usk.

Oma küsimustega avas vanaema sügavasti ka minu nõdrausulise seisukorra, ehkküll ma tol ajal pidasin ennast juba kõigiti õigeaks usklikuks. Vanaema õpetas mind ilma kahtlusteta uskuma ja ma jään talle ikka tänulikuks vaimliku õpetuse eest. Niisiis, vaatamata sellele, et olin tol ajal juba vaimlikul tööil ja jutlustaja, ma ei salga, et võtsin vastu need vaimlikud näpunäited, millised andis mulle eesti naise näol vanaema J. Siksi. Kristus Ise, nagu tunnistab Evangeelium, läkitas Oma jüngrite juure ühe naise kuulutama Tema ülestõusmisest. Jeesuse jünger ei tohi ära lükata Kristuse vaimlikku saadikut, kuigi ta on naisterahva näol. Muidugi mõistan ma selle all neid õdesid Kristuses, kes tõepoolest on teenistusesse saadetud Issanda Enda poolt ja täidetud Tema Vaimuga, aga mitte neid, kes ise omavoliliselt lähevad või nende usuliste teadmistega, mis omandatud inimestelt. Pole ka õige **Jumala poolt vaimlikule tööle läkitatud** naishinge viia üldise naisterahva mõiste alla.

Vanaema õpetusviis oli nii lihtne ja näitlik. Kord vanaema sõitis Siberi — see oli ta viimaseid reise. Ma võtsin vori-mehe, läksin vanaema saatma vaksali. Ta palus mind Püha Kirja raamatud pagasi ära anda, mida ma ka kohe täitsin. Siis tuln vanaema juure tagasi ja pakkusin enda teenistusvalmisolekut ka talle pileti võtmisel; minul raha ei olnud. Vanaema ütles, et tal raha ei ole pileti ostmiseks. Siis tähendasin rahutult: „Miks sa siis sõitsid vaksali, kui sul puudub reisiraha“. Ta vastas veel suurema rahuga: „Ma sõitsin sellepärast, et pean sõitma, aga raha Issand saadab. Ma olen ju seda oma

Issandale ütelnud. Istu ja rahusta end!“ Mul oli tõesti vaja end rahustada. Istusin vanaema kõrvale pingile. „Ega see esimene kord ole, et tulen vaksali ilma reisirahata. Mul pole rahatagavarasid“. Vanaema sõnadest kostis etteheide minu aadressil. Parajasti avati piletikassa ja rahvas voolas sinna kokku. Ma muutusin uuesti rahutuks ja närvilikult vaatasin kella. Jäi ainult veerand tundi rongi ärsõiduni... Noo, mõtlesin, nüüd on selge, et vanaema jääb rongile hiljaks. Sel silmapilgul astus vanaema juure keegi usklik vanaema tuttav ja küsis elavalt: „Kuhu sa nüüd sõidad, vanaema?“ — usklik teadis juba, et vanaemal sagedasti puudus raha. „Ma sõidan Siberi.“ — „Kas sul on ka piletiraha?“ — „Pole“ — vastas vanaema. Usklik andis talle sõiduks vajaliku summa ja vanaema palus mind selle eest muretseda temale pileti. Nii läks vanaema teele kaugesse Siberi. Mina aga sain hea vaimliku õppetunni terveks eluajaks, kuid peab elavalt uskuma. Mul kujunes tol ajal arvamine, et kõik eesti usklikud omavad Abrahami usku ja ei muretse mitte raha pärast.

Vanaema oli rikkalikult täidetud heade vaimu viljadega. Ta kehastas endas Kristuse Vaimu. Alandus, tasandus, rahu, armastus ja halastus ning täielik vastupanematus kurjadele inimestele ja kurjadele oludele — kõik need viljad peegeldasid end vanaema elus. Ta uskus kindlasti, et kõik olukorrad uskliku elus tulevad Jumala poolt ja kui see vajalik, tuleb neid ka välja kannatada. Kõik tema eluhuvi oli koondatud vaimliku saavutamisele ja oma kohuse täitmisele ligemise vastu Kristuse jüngrina.

Vanaemal oli segamatu sisemine rahu, nagu ei oleks tema südameni jõudnud midagi välisilmast. Ta vaim oli läbi imbutunud tõe ja õiglusega ilma igasuguste järeleandmisteta ja sellepärast kavalad ja valelikud usklikud suhtusid temasse eitavalt, kartes ta noomivalt läbitungivat valju pilku. Juttu ajades oli vanaema väga tõsine ja ei lubanud endale mingit naljahaitmist või ilmalikku lobisemist. Kui tema juuresolekul hakati ilmalikku juttu ajama, siis ta läks enesesse ja ei võtnud sellest osa. Kui ilmalik jutt kippus venima pikale,

siis vanaema ruttas ära minema, kuid vaimlikke vestlusi ta võis kuulata ööd kui päevad.

Vanaema tundis hästi Jumala Sõna mitte ainult kirjatäheliselt, vaid ka Vaimu poolest. Mingid maised asjaolud teda ei huvitanud. Raha ja varanduse korjamiseks suhtus vanaema eitavalt muretsedes ainult vaimliku rikkuse eest. Kui tal oleks olnud rahakorjamise himu, siis oleks ta enda pika eluaja jooksul võinud koguda suure kapitali, sest ta vaimlikkude laste seas oli palju väga rikkaid venelasi, kes lahtise südamega ja suure rõõmuga andsid talle suuri abirahasid osates hinnata ja ausse tõsta temas puhtaid Evangeeliumi ideaale. Aga vanaema, kui tõsine Kristuse jünger, jägas need summad kõik vaestele. Vanaemal ei olnud oma maad, oma maja, head mööblit, ega teenijat, ta ei veetnud suveti iialgi kuurortides. Levitades Jumala Sõna ta käis peaaegu ikka jalgsi vaatamata enda kõrgele vanadusele. Kes võis siis jääda ükskõikseks niisuguse tõelise Evangeeliumi elu eeskujus. Kui vanaema suri, siis ei olnud tal niigi palju raha järele jäänud, et teda maha matta. Ei andnud selleks raha ka Prohanovi kogudus, mille nimekirjas ta seisis.

Vanaema armastas väga laulda vaimlikke laule ja tal oli kuni surmani alal hoidunud vaimlikult puhas, terve ja meeldiv hääl. Ta laulis südamega ja vaimuga ning lauldes nagu tõusis maa pealt taevasse. Päev enne vanaema surma, kui teda küllastasin, kuulsin juba korridori meeldivat lauluhäält; ta laulis oma lemmiklaulu „Samaaria tütar ei teadnud...“ Vana-

ema kannatas enne surma astma all — see oli ta viimne haigus—vaatamata sellele ta tundis end hästi ja lootis veel kord külastada oma vaimlikke lapsi kaugetes Siberi kolkates — vaimlikke lapsi, keda ta nii õrnalt ja hoolitsemisega armastas. Oli selgesti näha, et vanaema nägi enda vaimlikku eesmärki kasvatustöös puhtas Evangeeliumi vaimus ja sellepärast tahtis veel jätkata oma tööd Siberis, kuid Jumal otsustas teisiti: Issand kutsus ära Oma truud ümmardaja, leides, et ta oli täitnud Issandalt määratud kohustuse. Ta üleminek oli vaikne, rahulik, ilma kannatusteta ja valuta; enne surma ta olla küsinud õelt, kes teenis vanaema minu palvel: „Kas vend tuli?“ (Ta küsis minu järele). Ma ei oodanud, et vanaema lahkumine nii ligi oli ja mul oli sügavasti kahju, et ei näinud teda enam enne surma. Õde, kes teda teenis, ütles, et ta olla viibinud kogu aeg vanaema juures, aga pole mitte märganud kunas vanaema lahkus üles. Matnud vanaema, kirjutasin lühikese ülevaate ta vaimlikust tööst ja trükkisin selle ära usuajakirjas „Ütrennjaja Zvezda“ peal kirja all „Vanaema pole surnud...“ Ta hingas oma raskest tööst — niisuguse suure usuvõitleja üleminek nagu oli Julie Siks — sündis rõõmuhõisega ja hingusega. Võimata on kirjeldada neid raskeid füüsilisi ja vaimlikke vaevu, võitlusi, jõupingutusi — kõiki võimalikke ja võimatuid muresid ja puudust enam kui viiekümne aasta pikkusel usurännakul mööda ääretut vaimlikult pimedat Venemaad. Tema kohta käivad Kristuse sõnad: „...Kus Mina olen, seal peab Minu teener ka olema.“ (Joh. 12, 26).

Vaimlikud töed täitmiseks vaimlikus teenistuses.

Esimine tõde. Vanaema, nagu kõik tõepärased Kristuse jüngrid, on täitnud enda vaimlikus elus Tema põhikäsud: Ta viis läbi tegelikus elus enda ärasalgamise kõigest maisest ja suri isiklikule; ta võttis enda peale oma risti ja käis Kristuse järel. Ta elas ainult Jumalale, Tema auks ja hingede vaimlikuks kasuks. Mingit maist heaolekut vanaema enda elus ei taotlenud. Kus on need usklikud meie ajal, kes salgaksid iseennast, sureksid endale ja võtaksid rõõmsasti kanda oma risti? Kristus ütleb: „Kui keegi Minu järele tahab tulla, see salaku iseennast ära ja võtku oma rist igapäev enese peale ja käigu Minu järel.“ (Luuk. 9, 23; Matt. 16, 24; Luuk.

14, 26—27 ja 33). Ja nõndasamuti, kes ei sure, see ei või ka üles tõusta ja sellepärast ei kannu mingisugust vaimlikku vilja: „Tõeste, tõeste, Mina ütlen teile: Kui nisuiiva maa sisse ei lange ja ära ei sure, siis jääb tema üks; aga kui sureb, siis kannab tema palju vilja.“ Joh. 12, 24; 2. Kor. 4, 10—11. See ongi põhjus mispärast vanaema kandis vaimlikku vilja ja omas palju ümberpööratud hingi. Vaimliku töö edukuse saladus seisab Kristuse Sõna täitmisel: surra enesele ja elada Jumalale.

Kõik oleneb sellest **kuidas vaimlikult töötada:** kas hingega ja lihaga või vaimuga ja eluga, sest ainult Vaim teeb elavaks: Joh. 6, 63. Lihateod mingit vaimlikku

kasu ei too: Matt. 26, 41; Mrk. 14, 38; Room. 8, 5–8; Kal. 5, 14 ja 17; 6, 8. Lihalikud teod on täis uhkust, auahnust ja tehtud enda nime kuulsakstegemiseks, oma au saavutamiseks, tähtsa seisukoha või ainelise endakindlustuse kättesaamiseks. „Kui elate liha meeles, siis surete...“ (vaimlikult): Room. 8, 13.

Teine tõde. Vajalik on kannatada sünnitades vaimlikult hingesid ja pesta oma vaimlikkude laste jalgu, s. t. parandada nende vaimlikku teed. Kes meie ajal täidab seda Kristuse käsku? Selle käsu täitmisest oleneb noorte usklike vaimlik kasv. Apostlid mõistsid seda käsku ja sünnitasid oma vaimlikud lapsed kannatustes: Kal. 4, 19; Room. 9, 2–3. Paljud kardavad, et nende käest nõutakse selle käsu täitmist apostlite eeskujul. Ka vanaema tundis seda vaimlikku vajadust ja kannatas vaimus oma vaimlike laste eest.

Kolmas tõde. Ei pea hingede ümberveenmisega tegelema, vaid on vaja tõepäraselt tuua hinged Kristuse juure. Vanaema Siks teadis seda, aga mis teevad meieaegsed kuulutajad? Selle asemel, et hinge viia täielikule ümberpöördumisele — kohtamisele elava Kristusega — nad tegelevad hingede ümberveenmisega, s. o. viivad neid ainult ühest organisatsioonist teise. Palju on niisuguseid organisatsioone, mis seisavad koos ainult ümberveenitud hingedest, kellel ei ole mingit ettekujutust õigest ümberpöördumisest. Jumala Sõna nõuab, et hinged viidagu täieliku patukahetsuse ja ümberpöördumiseni, et ümberpöördu saaks uue südame (vaimlikult) ja uue elu: Ap. teg. 3, 19–20; 17, 30; 20–21; 26, 20; Mrk. 1, 15.

„Kandke õiget patukahetsuse vilja“, ütleb kõige suurem prohvet. Matt. 3, 8. Peab pidama silmas, et eestikeelne piiblitõlge ei anna täpselt edasi patukahetsuse mõistet, sest meelega ei ole mitte sisuliselt patukahetsus*). Õiget ümberpöördumist võib läbi katsuda Jumala Sõna järele. 1. Joh. 5, 10–11. Kui hing on saanud südames sisemise tunnistuse Jumalalt selle kohta, et tema patud on andeks antud ja tal on igavene elu, siis on ta ümberpöördu, kui aga puudub pattude andeksandmise tunnistus, siis pole ta ümberpöördu. Inimlik tunnistus selles küsimuses midagi ei aita.

Neljas tõde. „Muidu olete saanud, muidu andke“. Matt. 10, 8. Vaimlik jutlus on Kristuse armuõnnistuse and, mis saadakse muidu ja sellepärast ei ole kellegil

õigust müüa vaimlikku andi raha eest. Vaimlik lammaste karjane ei pea olema palgaline ja Jumala Sõna järele tal pole õigust müüa vaimlikku tööd, mis on pühendatud Issandale. „Palgaline ei või olla karjane“, seletab Kristus, sest tal ei ole vaimlikku hoolt oma karja eest, sest lammad kuuluvad sellele peremehele — organisatsioonile, — kes on teda palganud. Joh. 10, 12–13. Palgaline võib igal ajal ära minna lammastest teise teenistusesse, kus talle töö eest rohkem maksetakse. **„Hoidke kui karjased Jumala karja, mis teie seas on, ja olge selle ülevaatajad, ei mitte vastumeelt, vaid hea meelega, ei mitte ropu kasu pärast, vaid heldest südamest; ja mitte kui need, kes koguduste üle valitsevad, vaid olge karjale märgiks“**. 1. Peetr. 5, 1–3. Vanaema Siks tundis hästi Evangeeliumi teenistuse aluseid ja töötas ilma tasuta; kellegilt ei saanud ta palka oma kauaaegse ja raske töö eest — ta püüdis kõiges olla truu oma Issandale.

Viies tõde. Vaja on kehastada endas Kristuse Vaimu alandust ja tasadust, mis ühendatud otsekoheusega, tõsidusega, tõemeelsusega ja aususega, väljendades kõiges Kristuse armastust. Ka selles vanaema Siks oli suur. Talle ei tulnud pähegi, paista lasta ennast teisena kui ta oli sisemiselt: ta ei teeselnud ega olnud valsk: Tema iseloomu silmapaistvad jooned olid: lihtsus, tagasihoidlikkus ja karskus. Meie ajal võib veel kohata välisel kombel jumal kartlikke inimesi, võib leida veel õdesid, kes ei löika juukseid, ei loki ja riietavad end pikkadesse kinnistesse kleitidesse, aga leida õdesid, kes ka oma sisemise inimese poolest kuuluvad Kristuse Vaimu ja käivad Tema järel enda ärasalgamise ja õiges puhtas vennaarmastuses, on ainult üksikud isikud. 1. Tim. 5, 9–14. Vanaema ei lubanud endale iialgi, nagu tunnistavad need, kes tundsid teda noores põlves, kahemõttelisi naeratusi, naljatusi ja kahemõttelisi pilkude vahetusi meesterahvastega. Meie ajal on kaotatud isegi mõiste selle kohta, et **kus niisugused nähtused on, ei või olla Kristuse Vaimu**.

Kuues tõde. Kuuendaks tõeks on, et Kristuse jüngrite seas võivad olla ka õed Kristuses selle tõenduseks on vanaema Siks Eesti rahva keskelt. Tema viljarikas vaimlik töö näitab, et õed võivad ja peaksid Kristuses Issanda põllul töötama. See ei tähenda aga mitte, et igal naisterahval, kes ennast ise nimetab õeks või teiste inimeste poolt selleks tunnustatakse, oleks

*) „Elu-Päike“ nr. 7. „Küsimused toimetusele“.

Olen leidnud Oma kadunud lamba. (Luuk. 15, 4–6).

vaimlik õigus välja minna tööle hingede kallal. Esiteks, selleks on vaja patukahetust, pattude andeksandmise tunnistusega Kristuselt, ümberpöördumine ja Püha Vaimuga ristimine. Ilma väeta ülevalt Kristus ei luba ka Oma jüngritel tööle minna. Luuk. 24, 29. Teiseks, teenistuse aluseks peavad olema puhtad vaimlikud püüded ja eesmärgid; igasugused isiklikud sihid vaimlikus teenistuses on lubamata. Vaja on läbi katsuda õdesid, milliste püüetega nad astuvad vaimlikku teenistusesse. Viimasel ajal peab täide minema Jumala Sõna ette-

kuulutus. Selle tõenduseks on kirjakohtad; nii Taavet ütleb oma prohvetilaulus: „Issand laskis võidusõna kuulda ja võidu kuulutajannasid oli suur hulk“.*) (Laul 68, 12). Teistes keeltes on tõlgitud ainult naissugu, aga eesti keeles on võidu-kuulutaja soo mõiste täiesti määramata jäänud.

„Ja mõistlikud peavad paistma kui taeva laotuse paiste, ja kes paljusid saadavad õiguse teele, kui tähed ikka ja igavesti“. Tanieli r. 12, 3.

Teoloogilisi ääremärkusi öde Kristuses Nataly Smirnovi teoste juure.

Cand. theol. E. Õunapuu.

I.

Õde Kristuses Nataly Smirnovi vaimlikku toodangut lugedes peegeldub sellest imeline Kristuse armastus inimkonna vastu. Teisi niisuguseid kõrgeid hingi, kes täielikult, püha andumusega, ilma igasuguse isikliku kasu püüdmiseta on pühendanud end kõrgete Evangeeliumi ideaalide

taotlemisele, pole meie ajal — sellepärast on ka lgp. öde Nataly Smirnovi vaimlikud teosed sarnase vaimliku jõuga, mis avavad inimeste südamed kõrgemale, paremale elule — elule Kristuses. Asjata

*) Vöetud paremate piiblitõlgete järele.

otsime seda meie kaasaegses usklike vaimutoodangus ja ajakirjades. Asjata otsid sealt vaimlist elavust ja värskust — Kristuses elava südame häält — kõik on nagu tarretanud, elutu. Väärtuslikum osa ammuelanud usumeeste kõnede ja teoste tõlked surnud raamides, ei mõju ka sugugi elavalt ega spontaanselt. „Surnud usklikud teevad ka Kristuse surnuks.“ — See sügav tõde — väljendatud öde Smirnovi poolt — on siin selgesti nähtaval.

Elu — see on suur saladus ja avada inimestele Kristuse Elu — seda suudavad ainult need, kes ise sügavalt juurdunud Kristuse Olemusesse — Teda eneses kehastavad. Ja elu Kristuses, see on oluline kristlasele ja seda kätte saada meie eesmärk. Sellepärast kuulame hoolega oma sisemise meelega — kust kuuleme vaimlikult elavat sõna.

Mind on alati väga huvitanud vahe elava ja surnud sõna vahel. Miks üks vaimlik kõne või kirjutatud sõna mõjub südamele elustavalt — elu toovalt, kuna teine samas võibolla küll ägedate tunde puhangutega esitatud ja retooriliste võtete ja armsate sõnade poolest palju enam hiilgav — südame täiesti külmaks ja eluta jätab, ja enesega koguni vaimlikku surma kaasa toob,*) ehk küll räägitud vaimlikul teemil. Asjata otsisin pikemat aega lahedust laialisest teoloogilisest kirjandusest.

Öde Smirnovi kõne, mida kuulsin Tallinnas, avas selle saladuse. Kristus õe kaudu avas selles kõnes: Tähtis on jumaliku sõna olu ja see ei anta edasi mitte sõnade tühjapalja retsiteerimisega, vaid kristliku kuulutuse olu seisab selles, et kuulutaja vaimus vastu võtab Jumala Sõna olu ja annab seda puhtalt edasi, ilma inimliku sisu juuresegamiseta.

Et aga öde Smirnovi kuulutuse sõnad toovad elu ja vaimlikult hingi Kristuse elule äratavad ja seda lähedale toovad, millest nii paljud hinged ise on tunnistanud andnud, näitab missugusest elavast allikast öde oma sõna ammutab. — Ta annab edasi puhtalt Kristuse sõna ilma inimliku juuresegamiseta. Püha Kirja järele suudavad seda ainult need, kes täiesti ära surnud enesele ja saavutanud müstilise seisukorra, s. o. kus Kristus inimeses üles tõuseb ja Oma aulise väega tegutseb.

*) Paljud eksivad selles, et nad enda lihalikke, sentimentaalseid meeleliigutusi nimetavad eluks. Selle vastu Jumala Sõna ütleb, et Kristus ise on elu ja see elu avaneb ainult südames, aga mitte hingelistes tunnetes.

Sellepärast niisuguse sõna vastuvõtmisega tuleb ka meie südamesse Kristuse elu; tunned, et hinges avaneb midagi uut, heledat, senitundmatut, eluliselt-värsket. Su hing on rikastatud; tunned, et Kristus ise selles sõnas sulle läheneb ja Tema olemust sõnas vastu võtad.

Peatun kõige pealt öde Nataly Smirnovi luuletuste juures. Stiililt ja ülesehituselt on need täiesti omapärased — muusikalistes akkordides õrnalt puudutavad hinge, avavad südame Kristuse päiksele ja toovad elu südamesse. Ülimal määral kunstipärased — millede stiili uurimine on omaette peatükk. Just huvitav on dissonantside lahendus, mis ka öde Smirnovi helitöodes nii huvitavalt esineb. Neis kuuled küll taevaseid helisid — taevaseid laule! Ei suuda küll mõista kui suurt Kristuse rikkust see hing sisaldab eneses! Öde Kristuses Nataly Smirnovi loomingu eriline väärtus seisab selles, et tema ei sega taevalikku inimlikuga, vaimlikku hingelikuga, intuitsiooni ülevalt — targutamisega. Ta looming on kõik ühest igavesest vaimlikust allikast: kes sündinud vaimust on vaim!

Paljud artiklid esitab öde luuletuste kujul proosas. Juba enda iluga haaravad nad hinge ja kõige kõvemad südamed sulavad neid lugedes. Neis esineb imeline and — sõnadega maalida. Peened taevalikud koloriidid peegelduvad nendes luuletustes ja taevalikus ilus kutsuvad hinge jätma maist ja tõusma kõrgustele, vastu igavesele, headusele — vastu Kristusele.

Kristallilisest puhtast südamest võivad ainult sarnased valgusekiired välja hoovata.

Öde Smirnovi teosed kuuluvad sisemiste — müstiliste hulka. **Müstika all mõistan alalist, sisemist elavat ühendust vaimus indiviidi ja Kristuse vahel.** Meie usulised kirjanikud ei suuda müstikat analüüsida, nagu tõendavad nende kirjutused, sest kui ei ole elavat ühendust Kristusega, siis ei tea inimene midagi õigest müstikast. Öde Smirnovi luuletused hoovavad välja elavast osadusest Elava Kristusega ja on kantud sisemisest tulest ja südame kannatavast armastusest. Just seda kõige tähtsamat: sisemist südame elu, hinge osaduse ühenduses Elava Kristusega nad avavad.

Nagu kõik suur, elav ja väärtuslik — nad on intuiitsed.

Apostliku elava sõnaga võime seda võrrelda.

Kõigis õde Smirnovi teostes on tähelepanav eriline ebamaine joon — mida võiks nimetada **apokalüptiliseks** jooneks. See on iseäralik terav joon, mida sõnades karakteriseerida väga raske, kuid mis esineb prohvetlike hingede juures, kes Jumala poolt eriliselt ära valitud, kel oma ülliloomulik läbinägevus, hiilguse-selgus, mis äratav pühalikku aukartust.

Apostlite ja kirikuisade teostes ja algistikoguduse sümbolistlikkudes maalides võime seda joont selgesti tähele panna — hilisematel aegadel esineb see harva ja vähemas selguses. Otsides hilisemas ajas hingesugulasi õde Kristuses Nataly Smirnovile, võime neid vast leida uue aja lävel seisvas kuulsas hispaania müstikus — prohvetliku pilguga naise Theresia di Jesu's*) ja prantsuse inglilikult puhtas ja vaimlikult peenetundelises Madame de la Mothe Guyon's**). Õde Smirnov on aga palju selgem, intuitsioonilt märksa sügavam ja täiuslikum — vaba igasugustest inimlike religiooni vormide sidemetest.

Võtame nüüd lühidalt vaatluse alla **proosateosed**. Alguses suurte aineliste raskustega, kuid iseäraliku õnnistusega, ilmus raamat „**Mis teie Elavat surnute juurest otsite?**“ See teos, mille läbi paljud hinged Kristuse juure on tulnud, avab Kristuse tee, tuues selged näited Uuest Testamendist pöördumise kohta ja vaimlis-psühholoogilist peen-analüüsi esitades näitab ära vaimlikud seadused, millede täitmisel hinged ilmtingimata Kristuse juure jõuavad ja Temalt uue elu vastu võtavad. Vastavalt oma pealkirjale on see elav armastuse hüüd eksivatele, kuid otsivatele hingedele. Selles raamatus annab autor täpsa pildi meie vaimlikult magavate usklike surnud riigist, näitab

*) **Theresia di Jesu** (1515-82). Vana-Kastiilia aadlist põlvenev kõrge vaimliku lennuga müstik, kes palju kloostrid ja karmeliitide ordu vaimlikõltseliselt valju haru rajas, rõhku pannes sisemise vaimlise elu peale. Temast on säilinud müstilisi analüüsi ja nägemusi. Kangelaslikult astus üles väärnähet vastu tolle aja usuelus, mispärast ta teatud ringkondade poolt palju süütult kannatada sai nagu madam de la Mothe Guyon'gi. Teda karakteriseerib kuulsaks saanud ütetus: „Domine, aut pati aut mori! — Issand, ehk kannatada ehk surra!

) **Jeanne Marie Bouvier de la Mothe Guyon. (1648—1717). Sügav, sisemine, õrna hingeline prantsuse aadlist põlvenev müstik. Palju kannatas teatud kihtkonna ja katoliku vaimlike intriigide all. Temale tehtud etteheitel kvietismis on täieste alusetud ja on vaid sihilikud tema sõnade sisu moonutamised. Oli ta ju vaimlikus ja tegelikus kristlikus elus väga aktiivne ja viljakas.

millises teravas vastuolus on see surnud elu Jumala Sõna tõdedega ja Kristuse jüngril kõrge kutsega. Küllalt on läbi lugeda see raamat ja hingele saab erilisel selgeks sellest surmast väljatulemise vajadus ja vajadus otsida Elavat Kristust. Mäletan selgesti selle raamatu mõju tema ilmumisel meil üliõpilaste hulgas. Eriline värskus — uus elu, **Elava Kristuse vaimu puhang** puudutas meid, üliõpilasi, selle raamatu ilmumisel ja mitmed meist, tulid selle raamatu mõjul enesesse ja tegid otsuse jäädavalt jätta patune maailm, hakata pattu kahetsema ja alata uut elu Kristuses. Usklikkude pealetükkivad veenmised ja Püha Kirja ja Kristuse õpetuse labastamine oli meid juba võimatuseni ära tüütanud. Siin aga puutus meie hing otseselt kokku Elava Kristuse vaimuga ja see oli jõud ja valgus, mis valgustas ja ülesse kiskus meid surnud seisukordadest, kuhu olid viinud meid kõiksugused kristlikud ühingud ja ringid.

Elav Kristus ise läheneb selle Tema armastatud õpilasele ilmutatud teose kaudu.

Pimedusest Valgusse.*) Selle raamatu peasisu moodustavad ja temale erilise väärtuse annavad **õde Smirnovi vaimlikud jutlused ja vestlused** (lk. 14—80). See on pedagoogiliselt hästi kokku seatud süstemaatiline, hinge sisemisesse elusse juhatav teos. — **Käsiraamat vaimlikku ellu** — seda võiks vaid võrrelda vanaaja müstilisse elusse juhtivate käsiraamatutega, milledest praegusel ajal ainult üksikud fragmendid säilinud.

Raamat algab aluse panemisega Kristuses, vaimliku juhatusega kuis Kristust vastu võtta patukahetsuse kaudu. Psühholoogiliselt täpselt selgitatakse ära vahe tõelise, vaimlike tagajärgi andva patukahetsuse ja meelearandamise ja peaga (mõistusega) patukahetsuse vahel. Patukahetsuse juures vajaline seisukordade avamine vaimliku juhataja poolt on esitatud peatükis — „**seisukordadest**“. Siin õde temale Kristuselt antud südametundmise (cardiog-

*) Ilmunud M. Orav'a nime all. Sissejuhatuses lk. 3—14 jutustab M. Orav oma asjatutest usulistest otsingutest meie usklikekonnas, kes teda vaimlikult ummikusse ja meelearandamisele kuni enesetapmiseni viisid ja tee Kristuse õpilaste juure kinni panivad. Alles abik. Smirnovide poolt, kes tol ajal Narvas, usklike poolt ketseriteks ja valevendadeks tunnistatult, raskes olukorras igasuguse inimliku abita elasid, sai ta Elava Kristuse juure juhatatud. Ka jutustatakse siin raamatu saamise lugu.

nosia)*) vaimliku andega avab koosolijatest**) kaugel ära olles, — ja mitmetega nendest üldse mitte kokkupuutunud ega tuttav olles — nende vaimlikud seisukorrad; selle vaimlikult tõeliku ja täpse peen-analüüsi tagajärjel hinged tundsid end ära Kristuse valguses, mis neid patukahetsuses suuresti edasi aitas ja Kristusele lähemale viis.

Hiljem antakse vaimlikult hädatarvilikud juhatused ümberpöörmise kohta, mis tõelisele patukahetsusele järgnema peab ja tehakse selge vahe **tõeliku ja väärumberpöördumise** vahel, mis meieaja vaimlikult salakavalas ja eksiteeleviidud õhkonnas, hädavajalik on.

Ka tuuakse vastavates peatükkides vajalikud juhatused **ümberpöörduu ülevõlpidamise** ja elu kohta. Niisugune vaimlik õpetuse andmine esineb algristikoguduse usulise kasvatuses praktikas. Kaasaegsed usklikud niisugust puht-vaimlikku kasvatust üldse ei tunne. Kõik tehakse korraga Jumala lasteks — sisemine elu see jääb sealjuures endiseks, nõuded on vaid välised.

Mul omal on sellest usklike talitusviisist väga valusad kogemused, mis hinge täjelisesse ummikusse ja eksitusesse viisid, millest vaid tutvunedes abik. Smirnovidega, nende, kui Elava Kristuse väega tegutsevate Tema õpilaste poolt välja juhutatud sain.

Küsimused nagu: Missuguse jõuga peab ümberpöörduu pattu ja kiusatusi võitma? Milles seisab valvamine? Kuidas peab alal hoidma oma seisukorda? Kuidas saab kätte ühendust Kristusega?, saavad siin vaimlikult selgitatud, andes igale ümberpöörduvale väärtuslikud juhtnöörid usus seismiseks ja kasvamiseks.

Vaimlikult väga sügav ja huvitav on peatükk „**Usulistest organisatsioonidest**“, kus mitmesuguste usuliste organisatsioonide vaimlik seisukoht öle Kristuselt osaks saanud nägemuse läbi avatakse, ning koguduse juhatajatele ja liikmetele Pühast Kirjast ülesseatud nõuded ette tuuakse.

Teoloogiliselt lõpmata vaieldud küsimus „**Usu ja tegude**“ üle, lahendatakse öe poolt algristikoguduslikult — teoloogiliselt peenelt ja originaalselt.

*) See südame teadmise vaimlik and peab Püha Kirja järele esinema kõikide Kristusest kutsutud vaimlike juhtide juures.

**) Siin on esitatud koosolekute materjal, mida öde Smirnov kirjateel pidas kitsas vaimlikult huvitatud ringkonnas.

Vaimlikult iseäralikult sügav ja peen on peatükk „**Pühast ja inimlikust armastusest**“, kus öde avab mitmesugused armastuse liigid, millest Püha Kiri räägib. See vahetegemine on teoloogilises kirjanduses esmakordne — täiesti uus vaimliku tõe avamine, nagu paljud öde Smirnovi poolt esitatud vaimlikud töed.

Usklikkudele eriti tähtis, eriti eesti hingedele, nende peamist puudust puudutav peatükk on „**Missugune on väärtuslik Kristuse õpilane?**“ Siin näidatakse, et truudus Kristusele on esimene nõue, ilma milleta seismine usus täiesti võimata on. Sügav-vaimlikult avatakse ka truu sulase, kes perele õigel ajal toitu annab, vaimlik tähendus. — Kui vähe leiame praegusel ajal sarnaseid sulaseid!

Võrratu tähtsusega praegusele inimesoole on peatükid **kristlikust abielust**. Siin leiab see küsimus teoloogilises literatuuris esmakordselt sarnase pretsiisise käsitluse puhtvaimlikust seisukohast. Püha Kirja põhjal tuuakse kristliku abielu alused ja antakse praktilised juhtnöörid.

Peatükk **vaimlike annete üle** toob selguse sellesse usklike poolt praegu nii ärasegatud küsimusesse ja väärasaamisesse, nagu oleks mõnesugused vaimuannid, nagu keeltega rääkimine jne. iseenesest juba Püha Vaimuga ristitud olemise tunnuseks. Ühtlasi on siin näidatud tee puhtvaimliku seisukorra poole.*)

Üldkokkuvõttes: raamat avab välja-pääsute ummikust, kuhu kaasaegsed usujuhid on viinud hinged. Siin on lahendatud isikliku pääsmise, sisemise elu, hingede kallal töötamise, abielu, vallas-põlve ja Issandale endapühendamise ja teised vaimlikud küsimused.

See raamat on ärarääkimata väärtusega käsiraamat tõsiselt vaimlikul teel edasipüüdjale. Öe Smirnovi vaimlikud juhatused ja nõuanded voolavad välja sügavast osadusest Kristusega ja kogemusest oma kauaaegsel isiklisel usuteel ja hingede juhtimisel. Paljud kuulutajad on selle raamatu tähtsuse ära tunnud ja tarvitavad seda omale käsiraamatuks ja materjaliks, hingede eest aga raamatut hoolega ärapeites.

Raamat esineb kunstilise mosaiigina, mille väärtus hindamatu ja mida süga-

*) „Pimedusest Valgusse“, Meeta Orav, 80 lhk. Raamatut võib saada Ühingu osakondadest alandatud hinnaga (50 snt. ekpl.)

Osakondade aadressid — vaata teisel leheküljel.

vustes mõistavad vaid need, kes tõsiselt tahavad minna Kristuse järele.

Kogu maailma teoloogilises literatuuris otsime meie asjata sarnast käsiraamatut vaimliku elu jaoks.

Sügava palve analüüsi toob raamat „**Tõlneri ja variseeri palve**“. Toob ka

vaimliku vastuse sagedasele küsimusele:

„miks Jumal ei kuule meie palveid?“ Kaks väikest raamatut, sarjast „Kõnelused lastega“: „**Missugust usku on meil tarvis?**“ ja „**Kuidas leida Jeesust?**“ esitavad sügavaid usu algtõdesid, südamlikkudes lapidaarsete joontega väljendust ja ka lastele kättesaadavas lihtsuses.

Sadhu Sundar Singh — India kristlane-müstik.

Cand. theol. E. Õunapuu.

Sundar usub nagu kõik kristlikud müstikud, et ka praegusel ajal sünnivad imed.

„Tema enda jutustused isiklikult läbielatud pääsmisest tulevad ta suust nii lihtsalt ja tõeliselt, et need kõlavad kui teine Apostlite tegude raamat“ — kirjeldab Sundari ühe parema biograafia autor Mrs. Parker, kes mitu korda kokku puutunud Sundariga misjonitööl. Toon siinkohal mõned näited: Kord, kui Sundar Tiibeti linnas Rasar'is Evangeeliumi kuulutas hoolimata ähvardavast tagakiusamisest ja surma ohust, võeti ta kinni ja viidi ülemlaama ette, kus süüdistati Evangeeliumi kuulutamises võõral maal. Sundar mõisteti surma ja heideti hukkamise otstarbel sügavasse kuiva kaevu. Ta langes mädanevatele laipadele kusjuures käsi sai raskesti vigastatud. Kaevule pandi peale raud kaas ja keerati lukku. Sundarile paistis tol silmapilgul küll igasugune teine hukkamiseviis humaansemana. Mädanevate laipade lehk oleks peaaegu ta ära mürgitanud. Hardumusega palus Sundar: „Miks oled sa mind maha jätnud?“ (Matt. 27, 46). Öö sai päevaks, päev jälle ööks, kuid selle hirmsa piinapaiga pimeduses ei sündinud mingit muutust; juure seltsisid veel uni, nälg ja janu. Sundar hakkas juba tundma enda jõu otsalõppemist. Kolmandal ööl, kui ta palves Issandat appi hüüdis, oli järsku kuulda klirinat üleval pea kohal. Sundar kuulis kuidas võti lukuaukus kriuksus ja raudkaas kõlinal kõrvale heideti. Hääl ülevalt käskis teda allalastud kõiest kinni haarata*... Sundari üles jõudes, pandi kaas kaevule jälle peale ja keerati lukku. Ta ei

saanud veel ringi vaadatagi, kui imeline aitaja oli kadunud. Pisarsilmil tänas Sadhu Jumalat. Hommikul, läks ta linna, puhkas end seal välja ja hakkas uuesti Evangeeliumi kuulutama. Sundari jälleilmumine tekitas üldist ärevust. Teatati laamale. Sadhu võeti uuesti kinni ja viidi laama ette kohtusaali. Sundar tunnistas avalikult öösisest sündmusest. Hirmsas vihas otsis laama Sundari vabastajat, aga kui ta kaane võtme oma vöölt leidis jäi ta imestusest ja hirmust keeletuks; ta käskis Sundaril linnast lahkuda ja võimalikult kaugele ära minna, et Sadhu vägev Jumal ennekuulmata õnnetust tema ja rahva peale ei saadaks.

Sundar, kes väga tagasihoidlik imede jutustamises, on tähendanud, et see ime on sündinud inglī vahendamisel. Niisuguseid imelisi abiandmisi on Sundari rännakutel sagedasti ette tulnud.

Toon siinkohal veel mõned näited Sundari mitmekülgsest kogemusest imedevaldas.

Kord, kui Sundar Teri nimelises maa-kohas jutlustas, astusid tema juure mehed ja ütlesid, et teatud külas inimesed soovivad väga Evangeeliumi kuulata. Sundar rändas kaua nende juhatuse järele, aga džungel läks ikka tihedamaks ja juhatatud kohast polnud kuskil jälgegi. Oli selge, et teda on eksitatud kohta kust pole enam väljapääsu. Viimaks jõudis ta jõeni ja tahtis sealt üle pääseda, kuid vool oli nii käre, et igasugune katse üle ujuda oleks lõpenud surmaga. Jõudis õhtu. Sundari südamesse kippus rahutus kuuldes džungli süngeid häáli (õhtuti tulevad kiskjad oma urgastest välja toitu otsima). Ta hakkas palvetama. Järsku nägi hämaruses jõe vastaskaldal meest, kes kõneles: „Ma tulen

*) Streeterile ja Appasamy'le on Sundar avaldanud, et kõiel olla isegi silms otsas olnud, kuhu ta oma jala võis toetada; ilma sellela ei oleks ta kuidagi suutnud haige käe tõttu küllalt tugevasti kõiest kinni hoida.

sulle appi“, — ujus üle jõe, võttis Sadhu enda selga ja ujus tagasi teisele kaldale. Kaldal oli tuli, mille paistel Sundar oma märjad riided võis ära kuivatada. Parajasti, kui Sundar riideid hakkas kuivatama, kadus võõras jäljetult.)*

Taas juhtus jutlustamisretkel, et sealsed elanikud Sundarisse väga vaenulikult suhtusid. Väsinud, näljasena ja janus tuli tal öhtul minna koopasse palvele. „Sa tulid siia, et Jeesust Kristust inimestele kuulutada“, ütles kiusaja, „aga kus on nüüd Kristus? Sa oled näljane ja janus, aga su Ärapäästja ei aita sind“. — Palve ajal aga täitis Sundari südant imeline rahu, mis peletas kõik saatanlikud kiusatused ja Sundari huultelt libises lause: „Minu Ärapäästja on mind kuulnud“. Seal ümbruses ei olnud midagi söödavat, aga ta kitkus võrtsilehti, mis tol hetkel olid maitsvamad kui kallid road, ja sõi. Lunastaja ligiolek oli need muutnud**). Mõne aja pärast tungis jõuk inimesi keppidega ja kividega Sundarile kallale, et teda ära hukata. Sundar pani silmad kinni ja ütles: „Sinu tahtmine sündigu“. (Mat. 26, 42.) „Sinu kätte annan ma oma vaimu“. Silmi avades ei olnud vaenulist jõuku enam kuskil. Terve öö veetis Sundar palves. Järgmisel hommikul tuli aga umbes 80 kuni 90 inimest korraka tema juure — seekord ilma keppideta ja kivideta. „Teie olete mind tapma tulnud? Siin ma olen!“ — ütles Sundar. „Eile öhtul tulime sind kividega pilduma ja ära tapma — täna aga oleme tulnud, et sulle üht küsimust esitada. Meie oleme oma elus mitmesuguseid inimesi mitmetest maadest näinud ja mäletame millised nad olid, aga eile öhtul nägime hoopis isesugust rahvast — kust olid pärit need imelised inimesed? Sa ei olnud eile öhtul üks — palju, palju inimesi hiilgavates riietes ümbritses sind. — Kes need olid? — Seda nägid mitte üks või kaks inimest, vaid kõik, kes olid tulnud“. Selle peale vastas Sundar: „Need inimesed hiilgavates riietes on pärit taevast. Nad saadetakse abistama neid, kes tunnistavad Kristust ja Temale on sõnakuulelikud. Aga need, kes elavad palveelu, saavad veel palju imelisemate läbielamuste osaliseks; nad leiavad rahu, mida nad ilma Kristuseta kuskil leida ei või“.

Imelisi ärapäästmisi ja abiandmisi on Sundar sagedasti kogunud oma rännaku-

*) Parker lhk. 125.

**) Seda jutustas Sundar Londonis. Tagasihoidlikkuse pärast ta ei nimetanud aga mitte, et see kõik oli temaga juhtunud. (Streeter lhk. 162 j.j.)

tel. Alati on ta need Issandalt vastu võtnud tänuliku lapsemeelega. Tähelepanu vääriv veel see asjaolu, et kiskjad ja maod ei puutu mitte kristlast, kellel on elav ja isiklik ühendus Kristusega. „Veel kunagi ei ole ükski metselajas mulle häda teinud“ — ütleb Sadhu.

Toon siinkohal näiteks kokkuvõtlikult mõned juhtumised Sundari elust.

1. See oli Sundar Singhi sadhuelu algpäevil. Kord tuli tal rahva südamekövaduse tõttu ööbida külma ilmaga kuskil tühjas lagunenud barakis. Hommikul ärgetes leidis ta enda kõrval tekilt suure kobramao (väga mürgine), kes tema juure sooja oli tulnud. Ruttu jooksis Sundar ruumist välja jättes madu tekile puhkama. Kui ta ehmatusest oli toibunud, läks tagasi ja puistas mao tekist välja, kes siis kiiresti eemale roomas. Jumalat tänades võttis Sundar oma teki ja jätkas rahulikult teekonda.

2. Pika paastu ajal nägi Sundar džunglis enda läheduses üht kohutavat kiskjat, kelle mõirgamine oli nii jõuline, et ta ei suutnud enam vahet teha kas see oli lõvi või mõni muu — aga Sundarit ta ei puutunud.

3. Kord sügava meditatsiooni ajal varitses Sundarit hiigelpanter, kuid Sundar jäi rahulikult oma kohale ja panter ei teinud talle mingit viga. Seda sündmust nägid pealt kohalikud külaelanikud, kes Sundari jutlust enne kuulda ei võtnud — nüüdsest peale kuulasid nad teda avatud südamega.

Olgu tähendatud, et sääraseid müstilisi kogemusi on läbi elanud ka paljud teised india kristlased-müstikud, kes küll maa peal elavad, aga sisemiselt juba sinnerahusse ilma on lahkunud.

4. Keegi kristlane tõugati usu pärast alla kõrgelt järsult kaljult — aga ta jäi imekombel terveks. Temale astus ligi tundmatu ja pakkus vaevatule juua vett oma kamalust. Naelahaavatest tundis aga märter ära imelises külalises Kristuse ja langedes Tema jalgu tunnistas: „Minu Issand ja minu Jumal“.*)

Ühele tiibeti eremiidile (buddist), kes sügava januga tõde otsis, kuid kahtlusesse sattunud ennast tappa kavatses, ilmus imeline valguskuju ja ütles: „Kes mind otsivad, need saavad mind leidma“ — sealjuures jättis Ta eremiidi südamesse imelise rahu, aga oma nime ta ei nimetanud. Sundarilt sai eremiit teada, et see tundmatu oli Kristus.**)

*) v. Heiler lhk. 137.

**) v. Heiler lhk. 137.

Eelpooltoodud näited Sundari vaimlikust praktikast lükkavad kategooriliselt ümber viimasel ajal eriti lahkusklikkonnas esile kerkinud väite, et isiklikku elavat ühendust ja ka välist kokkupuutumist Kristusega ei või olla. Moodsad usklikud on jõudnud sellise usulise ateismini (N. Smirnov. „Religioosed liikumised“, „Elu-Päike“ № 1, 1933 a.), et nad nimetavad elavat kokkupuutumist ja isiklikku

vahekorda Kristusega spiritismiks. Usklikkude endi vaated avavad, et neil puudub 1) janu tõe järele, 2) nad on kaotanud mitte ainult vaimliku kriteeriumi (möödupuu), vaid isegi igasuguse vaimliku olemuse reaalsuse mõiste, 3) nad on oma sisemise seisukorra poolest samal tasemel kui moodsad avaliku jumalasalgamise kuulutajad.

(Järgneb)

Tõe valguses.

Vastused neljale vaimlikule küsimusele.

I. Kas usk Kain Jumalasse?

Juba see fakt, et Kain tõi ohvri Jumalale (aga mitte päikesele või kuule) on kõige kindlam tõendus selle kohta, et Kain uskus Jumalasse.

Loogiliselt on selge, et kuna Kain uskus Jumalasse, siis ka tema ohver oli toodud usus aga mitte ilma usuta.

II. Kas tõi Kain oma ohvri usus?

Selle küsimuse aluseks on võetud kirjakoht: Ebr. 11, 4. „**Usu läbi on Abel Jumalale ülema ohvri toonud kui Kain...**“ Siin ei ole sugugi üteldud, et Kain ei toonud oma ohvri usus. Jumala Sõna tunnistab, et mõlemad vennad on toonud omad ohvrid Jumalale. Loogiliselt on jällegi selge, et mõlemad vennad uskusid Temasse. Aga Abel tõi usus kõrgema ohvri. Sellega on tehtud nende uskumise vaimlik võrdlus, aga sugugi mitte Kaini usu eitamine.

Vaimlik järeldus: **Ohvri omadused ja väärtus olenevad usu vaimlikust sisust.** Suurem osa usklikke ei tee vahet kahe vaimliku mõiste vahel usu kohta, millised on aga antud täpselt Jumala Sõnas. Usk võib olla lihalik — kuratlik (Jaak. 2, 19), niisugune usk on passiivne ja surnud, ei oma mingeid armastuse tegusid ja ei kannu mingeid vaimuviljasid (Jaak. 2, 17–22): „Ka kurjad vaimud usuvad ja värisevad...“ Mille poolest on see inimlik usk äärmürgitatud ja mispärast on ta oma sisu poolest lihalik, surnud — kuratlik? Apostel Paulus avab selle põhjuse: „**Kui mul oleks kõik usk... aga mul poleks armastust, siis ei oleks minust ühtegi.**“ (1. Kor. 13, 2). Tähen­dab meie poolt nõutakse usku „**mis armastuse läbi tegev on.**“ Kol. 5, 6.

„Võitle head usuvõitlemist.“ 1. Tim. 6, 12. „Ja et mind küll ohverdatakse teie usu ohvri ja teenistuse pärast...“ Vil. 2, 17. Nendest kirjakohtadest on küllalt selgusele jõudmiseks, et usk peab olema aktiivne ja tegev armastuse läbi. Elava usu aluseks on armastus, mis tuleb välja Jumala armastuse olemusest, sest „**Jumal on Armastus**“, ütleb ap. Johannes. Küsimuse tuum seisab selles: kuidas saavutada niisugust usku, mis tegutseb armastuse läbi. Kristus käsib, et meie ise peame tõe usku kätte saama: „**Uskuge Jumalasse.**“ Mrk. 11, 23; Ap. teg. 3, 16. Kristus tunnistab: „...sina ei ole **Minu usku** mitte ärasalanud...“ Ilm. 2, 13. Apostel pöörates usklikkude poole kinnitab: „**Sest usk ei ole mitte kõikide käes.**“ 2. Tess. 3, 2. Järelikult peab olema meil Kristuse usk, sest et seda õiget usku ei ole, nagu avab Paulus, kõikidel. Apostel Jaakobus juba otsekohe osutab teise kuratliku, surnud usu peale, mis ei ole tegev armastuse läbi. Jaak. 2, 14. Küsimus on nüüd selles: kuidas avaneb meis Kristuse usk? „**Kahetsege ja uskuge**“ — nende sõnadega Kristus annab märku kuidas seda kätte saada. Tõene patukahetsus avab tõe usu — elava ja armastuses tegeva. Teine usk on inimlik, surnud, lihalik, passiivne, ilma armastustegudeta; see usk on ka kuradil. Kurjad vaimud ei kahetse, ega saa väljendada mingeid armastustegusid, aga siiski usuvad ja värisevad. Jaak. 2, 19. Nüüd jääb kindlaks teha: missugune usk oli Abelil ja missugune Kainil. Abel ja Kain — mõlemad tõi ohvrid uskudes Jumalasse, aga Abel tõi oma ohvri **Jumala usus**, mis tegev on armastuse läbi; Kain tõi ohvri **kuratliku usus**. Abel puhastas oma ohvrit patukahetsuse, alanduse ja sõnakuulmise pisaratega, sest ta omas elava usu,

teisiti ei oleks olnud tema ohver puhas Jumala ees; ta tõi oma armastusanni rahus ja puhtuses. Kain ei puhastanud oma ohvrit patukahetsusega ja sellepärast tema süda jäi kinni elavale usule ja avatuks lihalikule surnud usule, s. o. patule, kurjusele ja vihale. **Mõlemad vennad töid usus oma ohvrid Jumalale, aga nende usu väljenduses avanes, et Abeli usk tegutses puhtuses ja armastuses, aga Kaini usk oli roojane Jumala ees, ega väljendanud armastustegusid.**

Ohver paljastas ja kinnitas mõlemite vendade individuaalsuse: **avas kõikide ees nende kumbagi usu olemuse.**

Kaini süda ei saanud ohvri läbi pehme-maks, ja jäi tooreks ja kurjaks ja see viiski ta vennatapmiseni. Ta tõi oma ohvri Issandale kohuse pärast, aga mitte armastuse pärast.

Vastu võtta aga mõte, et mõlemad vennad ei toonud ohvrid enda tahtmisel, vaid Jumala ettemääramise järele: üks hea — teine kurja, tähendab kunstlikult Jumal teha süüdlaseks mitte õigluses — mispärast valis ta ühe, aga mitte teise, või — mispärast ta ei valinud mõlemad.

Küsümuse seadmine sel kujul pöörab terve selle ohvritoomise komöödiliseks aktiks, kus kõige üle ei valitse mitte enam tark, õiglane, tõene Jumal — Kelle olemus on armastus, Kes annab Oma loomele vaba tahte, — vaid ettekujutatav türann, kes juba enne salalikult valis ära ühe ja lükas tagasi teise, väljendades sellega mitte Jumallikku õigusemõistmise armastust, vaid isiklikku — puht inimlikku — sümpaatia tunnet. Peab ettevaatlik olema vaimlikkudes küsimustes, et mitte Jumalale külge kirjutada midagi inimlikku. Kui Abelile oleks juba enne ette määratud tuua parem ohver, siis ei oleks ta millegagi eraldunud oma vennast, ega ära teeninud mingit kiitust.

III. „Kas on inimene vaba tulema Jumala juure, kui see ei oleks antud temale Jumala poolt?“

Kui inimene ei oleks vaba oma tahtes: valida elu või surma, siis Jumal ei oleks Vanas Testamendis ette pannud Oma rahvale valida elu või surma. **Jumal sellega tunnustab Oma rahva vaba tahtet äravalimises, otsustamises, saavutamises ja endaväljendamises.**

Vastasel korral oleks Jumala vaba valiku nõudmine valelik. Kui oleks ette määratud, siis ei võiks juttugi olla vali-

kust ja iseseisvusest otsustamises. Psühholoogiliselt ja loogiliselt on see selge.

Ja, inimene on vaba tulema Jumala juure või mitte; sellepärast ta annabki aru enda valikust: inimene saab lõikama seda, mis ta on külvanud.

Lubamata on iga teooria, mis üles ehitatud vasturääkivuses Jumala Sõnale. Antud juhusel on lubamata oletada, et nagu valiku algatus ei oleks inimese oma, vaid Jumala. Kristus ütleb: „**Kes Minu juure tuleb, teda ei taha ma mitte välja lükata**“. Joh. 6, 37. Sellega on üteldud kõik! Klassikaliselt selge ja loogiliselt täpne. Kui minnakse Kristuse juure, siis Kristus ei viska välja, vaid tuleb vastu, annab Oma jõudu, millega: „**...saame meie võimust küll Selle läbi, Kes meid on armastanud**“. Room. 8, 37. „**Mina arendan kõik Kristuse läbi, Kes mind vägevaks teeb**“. VII. 4, 13.

Ilma Kristuseta meie ei saa midagi vaimlikku või head teha. Joh. 15, 5.

Küsimus on inimeses — **tema tahte otsuses: Kas läheb ta Kristuse juure?**

Ei tohi vaimlikult ärasegada: väljavalimise ja otsustamise vabadust inimesel endal jõu puudumisega vaimliku saavutamiseks ja teostamiseks. Tahte vabadus jääb inimesele: ta ise valib, ise otsustab kelle juure minna, kas Jumala või saatana juure. **Läbi viia aga enda vaimlikku otsust Kristuse juure minna ja hakata uut elu Kristuses võib inimene ainult Kristuse väe abiga,** nii õpetab meid Jumala Sõna.

Otsus on üks asi, aga täideviimine on teine. Moodsad usklikud eksivad just sellel kohal, et küllalt on, kui inimene otsuse teeb, aga selle täideviimine, nende õpetuse järele, tuleb iseenesest Jumala poolt — ainult inimliku usuga. Üksnes inimliku usuga, s. o. ilma tegudeta ja jõupingutusteta, s. o. lihaliku, surnud usu teel nad arvavad saada vaimliku.

Ka sel juhusel, kui inimene alguses väljendab kindlat vaba tahtet otsuses valida elutee Jumala juure, saatana püüab kõikide abinõudega ja teooriatega peatada inimest sellel teel ja uuesti teda lükata surnud usu seisvasse sohu, kus pole ei kahetsust, vaimlikke jõupingutusi ega Jumala armastuse tegusid. Alates õieti Jumala Sõna järele aktiivselt ja tulisel inimene kunstlikult muutub surnud usu läbi saatana passiivseks mänguesemeks. **Ja! Ta otsustas ja läks juba Jumala juure südamega, aga saatana viis ta pähe: Kristuse elavast usust lihalikku surnud usku.** Surnud usk ei saavuta midagi ja on tegelikult

koondunud ettekujutusse. Modernistid õpetavad hinge, kes otsustanud Jumala juure minna, vaimlikult peatuma ja kõrvale minema tõe saavutamise teelt (patukahetsuse, ümberpöördumise ja enda ärasalgamise kaudu) vale teele — siin aga juba mitte enam Jumal, vaid saatan lubab, nagu paradiisis, inimesele anda kõike vaimlikku endapettuse ja endasisenduse kaudu.

„Ristija Johannese päivist (avatud patukahetsuse tee kaudu) siit saadik käiakse vägisi taevariigi peale ja kes vägisi peale käivad, kisivad seda eneste poole“. Matt. 11, 12.

Imestama paneb see, et paljud usklikud segavad ära kaks vaimlikult erinevat mõistet isiklikkude jõupingutuste vajalikkuse vaimlikus elus — Kristuse väe vajalikkusega, et saavutada vaimlikku. **Olla usus tegev ei tähenda sugugi, et meie võime midagi vaimlikku saavutada ilma Kristuseteta: meie jõupingutustel on edu ainult Kristuse väes!**

Tarvitades vaimlikke jõupingutusi hing alati leiab selle täitmiseks Kristuse väge. Uskliku elu terves ulatuses kuulub initsiatiiv (algatus) valikus ja otsustamises usklikule enesele. Aga vaimliku otsuse täideviimise võimalus ripub sellest kui palju usklik mahutab eneses Kristuse väge.

„Minuta ei või teie midagi teha“. Joh. 15, 5. **Jumal on pannud inimese ja tema elu alalisesse rippuvusesse Enesest**, et inimene ei läheks uhkeks enda vaimlikkude saavutuste pärast, vaid kindlasti teaks ja alati tunneks enda inimlikku nõrkust ja selle läbi enda inimlikku nõrtrust ja selle läbi enda alalist rippuvust Jumalast. Tegelikult just see, kes saavutab Kristuse usuga vaimlikku, aga mitte see kes arvab, et omab vaimlikku lihaliku usuga, tunnetab ikka sügavamini seda imelist rippuvust Jumalast; **mida kaugemale, mida sügavamale inimese vaimlik tunnetus, seda selgem on ta enda tühisus ja vaimlik kõlbmatus.** See vaimlik teadvus hoiab õiget usklikku vaimliku tee terves ulatuses võimaluse eest minna uhkeks. Lihalik ettekujutav usk teeb inimese uhkeks ja isegi saatanlikult ülbeks: inimene hakkab endale ette kujutama, et tema mitte midagi saavutamata — kõik omab ja kõik on saanud ja teeb lõpuks, nagu näitab mitmete vaimlik kogemus, uhke järelduse: „Jumal on mulle kõik annud, sest ma olen parem kui teised. Nõrkadele on vaja patukahetsust ja enda ärasalgamist, nõdrausulistele on vaja tunnetust andeksandmise kohta — mulle pole

seda vaja: olen äravalitu, olen eelistatu, mul on vaimlik tunnetus, ma tunnen ära tõe; kõik, kes ei ole minuga nõus on vaimlikult uhked, isekad ja vaimlikult enda peale kindlad. Mul pole midagi saavutada, minu jaoks on juba kõik Kolgatal korda saadetud!“ Niisugune alandus on suurem kui uhkus. Niisuguse järelduseni jõuab see, kes käib lihalikus surnud usus.

Usuga õigeksmõistmine, mida avab apostel Paulus (Ebrea 11) on õige, aga see õigeksmõistmine ei sünni lihaliku surnud usuga: **meid mõistab õigeks Kristuse usk, mis on tegev armastuse läbi—elav ja saavutav!**

Kõik, kes on õigeks saanud usu läbi, nagu osutab apostel Paulus: tegutsesid, saavutasid, tarvitasid vaimlikke jõupingutusi ja kiskusid enda poole vaimlikke töotusi.

„Usk on tegudele abiks olnud ja tegudes on usk täieliseks saanud“. Jaak. 2, 22.

Jääb veel selgitust anda meie küsimuse kohta: lubamata on seada üles küsimust sel kujul, nagu võiks olla niisugune olukord, kus inimene tahaks Jumala juure tulla, kuid ei saa, sest Jumal on tema ette määranud hukatusele—siin on saatana peen võrk, et purustada hinge usaldust ja armastust Jumala vastu ja teha Jumalat meie silmis süüdlaseks terve inimsoo hukkumises. **Asjata püüab saatan ettemääramise teooriaga külge määrada Jumalale enda süüd! Inimsoo hukkumise süü kuulub täiesti saatanale**, sest ka esimene inimene ei oleks alla annud patule, kui teda ei oleks kiusanud saatan. Selge on, et **inimene on vaba Jumala juure tulema ja ei võigi olla olukorda, et Jumal ei võtaks vastu seda, kes Tema juure tulla tahab.** (Jes. 45, 22.)

Ettemääramise teooria hävitab vaimliku äratustöö mõtte. Kui arvata, et hinged ilma isikliku tahteta oleksid määratud ette Jumala Enda poolt — ühed pääsmisele — teised hukatusele, siis pole mõtet päästa hukkujaid ja pole mõtet hoolt kanda nende eest, kes on juba päästetud! — Ettemääramise teooria ei ole loogiline, kuna ta terve oma sisuga on vasturääkivuses Jumala loominguale. **Ettemääramist ei tohi mingil tingimusel ära segada Jumala ette äranägemisega.**

Vastavalt inimese vabale valikule ja otsusele sündis Jumala ette äravalimine!

Mõlemad teooriad: inimliku lihaliku usuga ettekujutuses õigeksmõistmise teooria ja ühede pääsmisele ja teiste hukatu-

sele ettemääramise teooria ei kannata välja vaimlikku kriitikat, sest mõlemad räägivad oma struktuurilt (ülesehituselt) vastu Kristuse õpetusele.

Kristuse maa peale sündimise, Tema õpetuse ja Tema ohvri vaimlik mõte on selles, et pakkuda kõikidele, kes tahavad pääseda, — (Joh. 5, 40.) pääsemise võimalust. Loogiliselt on selge, et inimesed valides, kas elu või surma tee, sellega ise määravad oma saatuse siin ja igavikus.

IV. „Kas sünnivad inimesed vaimlikus mõttes kahest allikast: naise seemnest, nagu Abel, ja mao seemnest, nagu Kain, või teisiti üteldes: Jumalast või saatanast?“

Jumala Sõnas ei ole mingisuguseid andmeid selle kohta, et Abel oleks vaimlikult sündinud naise seemnest, aga Kain mao seemnest. Naise ja mao seemne erinevuse vaimlik saladus on väga sügav ja mul ei ole vaimlikku luba seda siin avada. Seletan ainult alused eksituse ja mitte õige arusaamise kõrvaldamiseks!

a) Sündimine naise seemnest ei ole sugugi sama, mis sündimine Jumalast. Jumala Sõna järele on need kaks erinevat mõistet.

b) Naise seemnel ja saatanal seemnel pole midagi ühist vaimliku sündimise protsessiga. See on omavoliline järeldus mõelda, et kui jutt on seemnest, et siis peetakse silmas sündimise fakti: see ei ole põhjendatud.

c) Mis puutub „saatanast sündimisse“ — niisugust mõistet Jumala Sõna meile ei anna.

d) „saatanalapsed“ — ei ole sugugi analoogiline „saatanast sündimise“ mõistele. Meie ei või teha oma järeldust, et „saatanalapsed“ oleks läbi elanud „saatanast sündimise“.

e) Kuid tõene usklik sünnib tegelikult ülevalt — veest ja vaimust. Joh. 3. Usklik peab läbi elama realselt oma vaimliku sündimise.

f) Saavutades vaimlikult vaba seisukorra, usklik peab veel sündima Jumalast, sest ainult see, kes on sündinud Jumalast ei tee pattu.

g) Jumalast sündimisega märgitakse ära vaimliku kasvu ja küpsuse aste.

h) Jumala Sõnaga kooskõlas ei saa välja tuua ega põhjendada teooriat nagu sünniks inimsugu **vaimlikus mõttes** kahest allikast, s. o, Jumalast ja saatanast. Ja rippuvuses oma sündimisest inimesed on ette määratud kas pääsemisele või hukatusele. Kordan, et Jumalast sündimine on vaimlik saavutus, aga mõistet „saatanast sündimise“ kohta Jumala Sõna meile ei anna.

Kolgata Ohvri vastuvõtmise vajalikkus oma pääsemiseks — selgesti kriipsutab alla fakti, et inimene on vaba enda tahtes: vastu võtma või ära lükkama pääsemist. Jumal pakub **igale patusele** võimalust saavutada pääsemist Kolgata Ohvri läbi.

„Ja ei taha mitte, et ükski hukka läheks, vaid et kõik tuleksid patukahetsusele“. 2. Peetr. 3, 9.

Kuidas võib üldse endale lubada mõtet, et Jumal, Kes on armastus — pakuks õnnitule inimsoole Kolgata Ohvrit salaliku tagamõttega ja erapoolikult: ühed päästata — teised mitte. Selge on, et see on võimata.

Looja initsiatiiv väljendab end vaba tahtega inimese loomises, andes oma loomele vabaduse: valida ja otsustada enda vaimliku-elu küsimused.

See on eriti reljeefne näites Abelist ja Kainist: Kui Abel ei toonud parema ohvri vaba tahtega, vaid ettemääramise tagajärjena, siis on loogiliselt selge, et ei saa juttugi olla tema õigeksmõistmisest usuga, sest ta tõi siis oma ohvri sunnilt. Teisest küljest, Kain, tuues oma kurja ohvri, ei ole ärateeninud mingit laimust, sest ta täitis selle teooria järele seda, mis temale oli ette määratud. Moodsa teooria loogika järele tuleb välja, et mõlemad vennad on vaimlikult ühe väärilised, kuna nad mõlemad on täitnud sõnakuulelikult seda, mis nendele varem ette määratud — see järeldus on täielikus vasturääkivuses tervele Jumala Sõnale, aga kõik, mis räägib vastu Jumala Sõnale — on saatanast.

Selge on, et teooria inimsoo sündimise kohta vaimlikus mõttes kahest allikast — heast ja kurjast — ei kannata välja vaimlikku kriitikat.

19. X. 36.

Nataly Smirnov.

Üksik number 20 snt.

Ajakirjas avaldatud tööde järeletrükkimine, tõlkimine ja mahakirjutamine nii osadena, kui tervikuna on keelatud.